

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 681

Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 5 arkadaşı, Konya Milletvekili Baha Müderrisoğlu ve arkadaşı ile Ordu Milletvekili Cengiz Ekinci ve 6 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifleri ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plan komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan 60 Numaralı Geçici Komisyon raporu (2/559, 2/560, 2/563, 2/565)

Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 4 arkadaşının, Türk Hava Kurumunun bazı vergilerden ve bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi (2/559)

Millet Meclisi Başkanlığına

Türk Hava Kurumunun bazı vergilerden ve bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına ait kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz

28 . 8 . 1971

Trabzon Milletvekili
A. Şener

Hatay Milletvekili
H. Özkan

Trabzon Milletvekili
M. Arslantürk

Trabzon Milletvekili
A. R. Uzuner

Trabzon Milletvekili
C. Küçük

GEREKÇE

Genel gerekçe :

1. T. H. K. 16 Şubat 1925 tarihinde Atatürk'ün irşat ve yüksek himayeleriyle «Türk Tayyare Cemiyeti» olarak kurulmuş, dil devriminden sonra adı Türk Hava Kurumu (T. H. K.) olarak değiştirilmiştir.

2. Kamu yararına çalışan bir kurumdur. Tüzüğü Bakanlar Kurulu tarafından tasdik edilir.

3. Genel Merkez, il ve ilçe şubelerindeki idare kurulları ve haysiyet divanı üyeleri, tüzük hükümü icabı fahrî çalışırlar.

4. Yurt sathına dağılmış 508 şubesi vardır.

5. 1935 yılında kurulmuş olan Türkkuşu Genel Müdürlüğü, T. H. K. nun tatbiki hava faaliyetlerini yürüten icra organı olup bünyesinde :

- Tayyare Uçuş Okulu,
- Plânör Uçuş Okulu,
- Paraşüt Okulu,
- Zirai İlaçlama Filosu.

Bulunmaktadır.

6. Etimesgut, Ergazi ve İnönü'de tayyare meydanları; Ankara ve İzmir'de paraşüt kuleleri vardır.

7. Milletlerarası Havacılık Federasyonu (F. A. İ.) üyesidir.

Kuruluş gayesi :

8. Türkiye'de havacılığın sivil, askerî ve ekonomi yönlerinden önemini tanıtmak; Türk halkına ve gençliğine havacılık sevgisini aşılamak; sportif havacılık ve yurt savunması için genç nesli pilot, paraşütçü ve modelci olarak yetiştirmek; memleket tarımında çok önemli yeri olan ve millî gelirin artmasında büyük ölçüde rolü bulunan havadan tarımsal ilâçlama yapmaktadır.

Esas gaye : Havacılık alanında millî savunmanın alt kademelerine yardımcı olmak, hazırlayıcı ve geliştirici rol oynamaktır.

Bu duruma göre T. H. K. nun diğer bir görevi de, H. K. K. lığının T. H. K. na verdiği hedefler ve sefer kullanma esaslarına göre hazırlanmaktadır.

T. H. K. nun faaliyet özeti :

9. T. H. K. bugüne kadar :

a) 956 motorlu uçak pilotu, 1 899 plânörcü, 3 032 paraşütçü, 2 394 model uçağı yetiştirerek bröve vermiştir.

b) Uçaktan yapılan atlayış sayısı 27 532, paraşüt kulesinden yapılan atlayış 251 400 dür.

c) Okul havacılık kollarında öğretmenlik yapmak üzere 989 kişi yetiştirerek bunlara «Model uçak öğretmeni sertifikası» vermiştir.

10. Halen 386 okulda havacılık kolu mevcud olup şimdiye kadar 96 639 öğrenci model uçak kursu görmüştür. Okul havacılık kollarına her yıl takriben 50 000 lira tutarında model uçak malzemesi parasız olarak gönderilmektedir.

11. T. H. K. tarafından tescilli 6 havacılık kulübü mevcuttur. Kurum bunları maddî olarak desteklemektedir.

12. 1961 yılında kurulmuş olan zirai ilâçlama filomuzun bugüne kadar toplam olarak 8 milyon 405 bin 545 dekar arazinin havadan ilâçlanmasını yapmış, 26 993 ton ilâç atmıştır.

13. Okullararası ve Millî Model uçak yarışması ile Millî Paraşüt Şampiyonası düzenler ve uygular. Milletlerarası model uçak, paraşüt ve plânör şampiyonalarına katılır.

14. Her yıl yurt içi hava gezileri tertipleyerek yurdun muhtelif yerlerinde uçuş ve paraşüt atlayış gösterileri yapar, halktan arzu edenleri uçurur. Böylece halkın, bilhassa gençlerin havacılığa karşı hevesini kamçılar. Faaliyetlerini halka tanıtarak T. H. K. na yapılan yardımların ne-reye harcandığını onlara göstermiş olur.

Sosyal yardımlar :

15. T. H. K. nun kendi teşkilâtı dışında yaptığı yardımlar :

a) T. H. K. şubeleri (508), tüzük icabı yıllık gelirinin % 10 unu sosyal yardımlara tahsis eder. (Bu fon : Köylere yol, su, elektrik, geçme, okul, fakir öğrencilere defter, kalem, kitap v. s. gibi yerlere kullanılır.)

b) T. H. K. kamp ve okullarında, okullar havacılık okullarının faaliyetleri sırasında çalışırken şehit düşen amatör gençlerin kanunî varislerine net 20 000; mâlûl kalanlara da 2 500 - 15 000 lira tazminat verir.

c) Hava ve Kara Kuvvetleri tayyarelerinde şehidolan pilotlar ile görevli askerî personelin kanunî varislerine net 2 500 lira tazminat verir.

Diğer yardımlar :

16. 12 nci Hv. Üs. K. lığı tarafından kullanılmakta olan Etimesgut hava alanı arazisinin tamamı ile 5 nci Ana Jet Üs. K. lığı tarafından kullanılmakta olan Merzifon hava alanı arazisinin (297 parselden 217 parselin) mülkiyeti T. H. K. na aîd olup, bunları takriben 30 senedir bilâ ücret Hava Kuvvetlerimizin istifadelerine terk etmiş bulunmakla, millî savunmamıza bu yönde de önemli bir katkıda bulunduğu aşikârdır.

T. H. K., Merzifon hava alanı içinde kalan 217 personelden müteşekkil ve toplam olarak 3 532 599 m² olan tapulu arazisini 1 Nisan 1971 tarihinde Askerî hava alanı olarak kullanılmak şartıyla bedelsiz olarak Hazineye bağışlamış bulunmaktadır.

17. Hava Harb Okulu adaylarının deneme uçuşları üç yıldan beri, akaryakıt hariç, diğer bütün masraflar T. H. K. na aidolmak üzere Türkkuşunda yapılmaktadır. Böylece, havacılığa kabiliyeti olmayanları, askerliğe intisaplarından önce ayırmak mümkün olmakta ve dolayısıyla Hava Kuvvetlerindeki pilot eğitimlerinde verilen fire önemli derecede azalmaktadır.

18. İcabında Genel İdare Kurulu kararı ile gerekli görülen çeşitli yardımlar yapılmaktadır.

(Ezcümle son yıllarda : Kıbrıs harekâtı sırasında Hava Kuvvetlerimize 1,5 milyon, Gediz deprem felâketi sebebiyle takriben 100 000 lira, Hava Kuvvetlerini güclendirme vakfına, 1,5 milyon yardım yapılmıştır.)

Havacılığın pahalı bir faaliyet sahası olduğu :

19. Havacılık faaliyetleri :

Öğretmen kadrosu (Uçak, plânör, paraşüt, model uçak için), teknik bakım personeli, idarî ve destek personeline olan ihtiyaçtan gayri; tayyare, plânör, paraşüt, bunların yedek parçaları, akaryakıt, test cihazları, bakım ve onarım tesisleri, teçhizat ve avadanlık, ikmal depoları, genel ve özel maksat araçları, okul binaları, idarî ve destek personeli için çalışma yerleri, yemekhane, gazino v. s. gibi ihtiyaçları için gerekli tesisler, uçak meydan ve taksi yollarının tesisi, bakım ve onarım, hangarlar, paraşüt katlama ve havalandırma tesisleri, paraşüt kuleleri v. s. gibi ihtiyaçlar, büyük masrafları gerektirir.

Ancak, havacılık çok pahalı bir faaliyet sahası olduğu kadar, bugün milletlerin mukadderatlarını tayinde çok mühim bir rol oynadığı da yüksek malumlarımızdır.

Büyük Atatürk, buna çok veciz bir ifade ile «İstikbal Göklerde» demekle işaret ve ikaz buyurmuştur. İşte bu sebeple Atatürk Cumhuriyetin ilânından pek kısa bir zaman sonra, büyük inkılablarının çoğuna tekaddüm ile Türk Tayyare Cemiyetinin kurulmasını gerçekleştirmiş, kendinden beklenen görevi yapabilmesi ve yaşaması için de devamlı gelir kaynakları sağlamıştır.

Gelir kaynakları :

20. Eski gelir kaynakları :

a) Kanunen verilen haklar :

I - Türkiye dahilinde piyango keşidesinin münhasıran Tayyare Cemiyetine aidolduğu hakkında Kanun.

(Kanun No. : 710, tarihi : 9 Kânunisanı 1926)

II - Türk Tayyare Cemiyetinin posta ücretlerinden muafiyetine dair Kanun : (Kanun No. : 723, tarihi : 25 Kânunisanı 926)

III - Türk Tayyare Cemiyetinin bazı mumaelâtında umumî istihlâk ve eğlence ve hususî istihlâk Vergisinden muafiyetine dair Kanun (K. No: 929, Tarih : 10 Haziran 1926)

IV - Posta ve Telgraf İdaresinde bulunan bazı eski pulların Türk Tayyare Cemiyetine sattırılması ve hâsılatı safiyeden mışfının mezkûr cemiyete tahsisi hakkında Kanun. (Kanun No: 1037, Tarihi : 12 . 5 . 1927)

b) Bakanlar Kurulu kararı ile yapılan tahsis ve verilen imtiyazlar :

I - El ve duvar ilânları imtiyazı,

II - Her sigara paketine bir noksan sigara konularak bunlara ait fiyat farkı.

III - Uşak Şeker Fabrikası ilk mahsulü.

IV - Makarna ve İplik Fabrikası tesisi hakkı.

V - Askerî terhis tezkerelerinin basılması ve az bir ücret karşılığı terhis edilecek erata verilmesi.

VI - Ödemiş kazasının Balyanbolu bucağının Küre ve Bağcılar köylerinde mevcut iki adet civa madeninin işletilmesi.

VII - Kurban, kurban derileri ile fitre ve zekât gelirlerinin % 50 si (diğer % 50 nin % 30 u Kızılay, % 20 si Çocuk Esirgeme Kurumu hissesidir.)

21. Şimdiki durum :

Vaktiyle kanunlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile verilmiş bulunan yukarıda sıralanan bu gelir kaynaklarının tamamı maalesef zamanla geri alınmıştır.

Bugün kurumun başlıca gelir kaynağı olan ve T. H. K., Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu arasında paylaşılan kurban derisi, fitre ve zekât gelirine son yıllarda muhtelif teşekküller tarafından gittikçe artan bir tempo ile, bu geliri de pek yakında tüketecek şekilde müessir müdahaleler yapılmaktadır.

T. H. Kurumuna ne kamu yararına çalışan derneklere yapılan yardım bölümünden ve ne de başka bir bölümden Devlet yardımı yapılmamaktadır.

Önemli bazı matematik gerçekler :

22. T. H. K. nun son dört yıllık net geliri:

1967 : 12 005 862 TL.

1968 : 12 977 307 »

1969 : 11 296 280 »

1970 : 13 264 958 »

23. Özlük hakları ve diğer personel giderleri:

T. H. K., 1 . 1 . 1967 tarihinden itibaren Devlet Personel Kanununa paralel bir barem sistemi uygulamaktadır.

Ancak en yüksek gösterge 600, kat sayısı ise 5,5 dur. 600 göstergede ise hiç kimse bulunmamaktadır.

Kadrolar hakiki ihtiyaca göre asgarî tutulmuş olup, halen bütün teşkilâtta 327 personel mevcuttur.

1970 senesinde bu personele özlük hakları için : 5 454 153 TL.

(Maaş S. Sigortalar işveren primi, çocuk zammı, hastalık ve sosyal yardım primleri, kasa tazminatı, öğretmen aday ve hizmetli işçisi, uçucu ve paraşütçü yetiştirme primleri, uçuş ve yıpranma tazminatı primleri, zirai ilâçlama sorti primleri)

Personele yapılan diğer ödemeler : 1 397 244 TL.

(Yolluk, ayrılan personele ödenen personel ve kıdem tazminatı, şehit ve mâlûliyet tazminatları «Silâhlı Kuvvetler şehitlerine yapılan ödemeler dahil») olmak üzere cem'an : 6 851 397 TL. ödenmiştir.

Görülüyor ki, asgarî ücret ve asgarî personel istihdamı esas alındığı halde personel ile ilgili ödemeler, gelirin yarısından fazla tutulmaktadır. Bunda da yegâne âmil gelirin yukarıda arz edilen sebeplerden ötürü çok az oluşudur.

Yıllık ortalama 12 milyon olan gelirden özlük hakları ve sair personel giderleri çıktıktan sonra geriye kalan takriben 5 milyon ile yukarıda belirtilen havacılık faaliyetlerini yürütmeye imkân olamayacağı bir gerçektir.

24. Ödenen bina ve arazi vergileri :

1967 yılında : 38 060 TL.

1968 » : 37 547 »

1969 » : 40 894 »

1970 » : 48 717 »

40 000 lira civarında olan bu vergi büyük bir meblâğ değil ise, de yeni çıkan 1319 sayılı Emlâk Vergisi Kanunu, bina ve arazi vergilerinin gayrimenkulün rayiç değeri üzerinden ödenmesi esasını getirmiş olduğundan, bu vergi kurum için altından kalkamayacağı derecede artacaktır.

Sonuç :

25. Yukarıda arz edilen durum karşısında, T. H. K. nun bugüne kadar ifa ettiği millî görevlerini idame ettirebilmesi için esash ve devamlı gelir kaynaklarına sahibolması bir zaruret halini almıştır.

Her ne kadar bu kanun teklifi tam bir çare olmamakla beraber, bu yolda atılmış ilk ve müspet bir adım olacaktır.

Esasen kamu yararına çalışan büyük teşekküllerden biri olan Çocuk Esirgeme Kurumu, 1268 No. lu Kanun ile Bina ve Arazi Vergisinden, Kurumlar Vergisinden, bütün hare ve resimlerden muaf tutulmuştur.

Yüce Heyetinizin, T. H. K. için hayatî önemi haiz olan bu kanun teklifi için de aynı anlayış ve hassasiyeti göstereceğinize şüphe yoktur.

Bir havacılık örgütü kurup geliştirmek, para ile birlikte ayrıca çok uzun bir zamana mütevakıftır. Nitekim T. H. K. da bugünkü haline 46 yılda ulaşmış bulunmaktadır.

Millî havacılığımıza ve dolayısıyla Türk Milletinin bekasına katkıda bulunan, Atatürk yadigarı ve milletin malı olan bu kurumu kendi kaderi ile başbaşa bırakmayıp desteklemek millî bir görevdir.

TRABZON MİLLETVEKİLİ AHMET ŞENER VE 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Türk Hava Kurumunun bazı vergilerden ve bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına ait kanun teklifi

MADDE 1. — Türk Hava Kurumu : Bina ve Arazi Vergisinden ; dış memleketlerden ithal edilecek tayar, planör, paraşüt ve bunlara ait her türlü yedek parçalar, teçhizat ve avadanlıklar ile model uçak yapımında kullanılan malzemeler için Gümrük Vergisinden ; bütün harc ve resimlerden muafdır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millet Meclisi Başkanlığına

Türk Hava Kurumunun bazı vergilerden ve bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına ait kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz

28 . 8 . 1971

Trabzon Milletvekili
A. Şener

Hatay Milletvekili
H. Özkan

Trabzon Milletvekili
M. Arslantürk

Trabzon Milletvekili
A. R. Uzuner

Trabzon Milletvekili
C. Küçük

Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, kurban, kurban derisi, fitre ve zekâtın Türk Hava Kurumunca toplanması hakkında kanun teklifi (2/560)

Ankara, 29 Ağustos 1971

Millet Meclisi Başkanlığına

Kurban, kurban derisi, fitre ve zekâtın Türk Hava Kurumunca toplanması hakkındaki kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Trabzon Milletvekili
Ahmet Şener

Hatay Milletvekili
Hüsnü Özkan

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 681)

G E R E K Ç E

Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumunun kamu yararına olan olumlu faaliyetlerini ve bu kurumların milletten aldığını yine milletine hizmet olarak verdiklerini, bütün vatandaşlar çok iyi bilmekte ve bu kuruluşlar ile iftihar etmektedir.

Türkiye Kızılay Derneği :

Yurdumuzda sık sık vukubulan tabii âfetlerden zarar gören binlerce vatandaşın imdadına koşmak; muhtaç vatandaşları işe, iskân ve ibate gibi çeşitli yardımlarla desteklemek, âcil durumlarda insan hayatını kurtarmak için ihtiyaç duyulacak kamu önceden temin ve muhafaza etmek v. s. gibi kamu yararına faaliyetleriyle daima Devlet hizmetlerinin yanında bulunmaktadır.

Türk Hava Kurumu :

Asrımızda milletlerin bekasında hava gücünün önemine binaen, memleket havacılığına hizmet etmekte ve millî savunmamızın ilk kademelerini hazırlamak için çalışmaktadır.

Kurum, Hava Kuvvetleri Komutanlığının direktif ve tavsiyelerine göre faaliyetlerini düzenlemekte, Türk gençliğinin havacılık aşkını artırmak ve onları bu sahada yetiştirmek için elde ettiği geliri havacılık faaliyetlerinde değerlendirmektedir.

Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu :

Kimsezsiz ve yoksul kalan Türk çocuklarını bir aile sefkât ve muhabbeti ile bağrına basmakta ve yarının Türkiye'si için onları korumakta ve yetiştirmektedir.

Böylece en mühim sosyal dâvalardan biri olan bu konuda çok yararlı bir kamu hizmeti yapmak suretiyle bütün gücü ile Devlete yardımcı olmaktadır.

Büyük ölçüde kamu hizmeti gören ve milletin medarı ifhtarı olan bu üç kuruluşun, millete hizmet etmek için sahibolması gereken malî gücün yegâne kaynağı ise hamiyetli vatandaşların bağışlarıdır.

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunu müteakip, millî savunma ve sosyal hizmet sahalarında Devlete yardımcı olarak kamu yararına çalışan millî kuruluşların lüzum ve ehemmiyeti nazarı dikkate alınarak; Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumunun bu yoldaki faaliyetlerinin devamı ve müesseselerin hayatiyetlerinin idamesini temin maksadıyla zamanın imkân ve şartlarına göre faydalanacakları varidat kaynakları tespit edilmiş ve 1926 yılında Başbakanlıkça tahsis olunmuştur.

Bu tahsislerden biri de :

Kurban, kurban derileri, fitre ve zekât hâsulatının bu kanun teklifinde öngörülen nispetlerde mezkûr üç cemiyete tahsis olunduğu hususu idi.

Aneak, kanun hükmü olmadığı cihetle tahsis edilen diğer varidat kaynakları zamanla elden çıktığı gibi, üç kurumun müştereken faydalandıkları kurban, kurban derisi, fitre ve zekât geliri de bilhassa son 5 - 6 yıl içerisinde sayıları pek çok artan muhtelif dernek ve teşekküllerin müdahaleleri ile önemli surette zedelenmiş ve hattâ bugün için tamamen kaybedilme tehlikesine girmiştir.

Cemiyetler Kanunu hükümlerinden faydalanarak teşekkül eden ve sayıları gittikçe artan dernek ve teşekküller, kamu hizmeti gördüklerini ileri sürerek çeşitli yollarla ve ölçüsüz bir şekilde vatandaşların hamiyetlerini istismar ederek kurban, kurban derisi, fitre ve zekât toplamakta ve böylece her türlü kontrol ve murakabeden uzak olarak yapılan toplamadan sağlanan gelir de toplanan dernek ve kişilerin menfaatlerinde heder olmaktadır.

Kuruluş gayesinden hiçbir zaman inhiraf etmemiş olan Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve dolayısıyla yurt savunması ve kamu yararı bakımından hayati önemi haiz bu gelir kaynaklarının korunmasını sağlamak ve bu millî servetin heba edilmesine bir son vermek bugün için bir zaruret halini almıştır.

Bu gelirin muhafazası, artırılması ve yurt hizmetinde en olumlu şekilde değerlendirilmesi de aneak kanun hükmü ile korunmasına bağlı bulunmaktadır.

Kızılay, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumunun vatan ve millet hizmetlerindeki önemli rolünü takdir eden Yüce Parlâmentonun sayın üyelerinin bu camiyetlerin hayatîyetlerini idamelerinde çok mühim rolü olan bu kanun tasarıasına gerekli önemi ve hassasiyeti göstereceklerine emin bulunmaktayız.

**TRABZON MİLLETVEKİLİ AHMET ŞENER VE HATAY MİLLETVEKİLİ HÜSNÜ ÖZKAN'IN
TEKLİFİ**

Kurban, kurban derisi, fitre ve zekâtın Türk Hava Kurumunca toplanması hakkında kanun teklifi :

MADDE 1. — Kurban, kurban derisi, fitre ve zekât toplama hakkı Türk Hava Kurumuna aittir.

MADDE 2. — Elde edilen gelirin % 50 si Türk Hava Kurumuna, % 30 u Türkiye Kızılay Derneğine, % 20 si de Çocuk Esirgeme Kurumuna tahsis edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Konya Milletvekili Baha Müderrisoğlu ve Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in, Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine Hissesi ve Tekel Resmi alınmaması hakkında kanun teklifi (2/563)

Millet Meclisi Başkanlığına

Kızılay Derneğine ait kanun teklifimiz ekte sunulmuştur. Gereğine müsaade ve emirlerinizi saygı ile arz ederiz.

1 . 9 . 1971

Konya Milletvekili Nevşehir Milletvekili
Baha Müderrisoğlu *Hüsamettin Başer*

G E R E K Ç E

Türkiye Kızılay Derneği 100 yıllık şerefli mâzisi ile savaşta ve barışta kendisine tevdi olunan hizmetleri âzamî bir gayret içinde yerine getirmiş, yurdumuzun içinde ve dışında beşeriyetin hizmetinde bulunmuştur.

Âfet ve felâketlerdeki en süratli ve müessir yardımları, muhtaçlara, hasta ve sakatlara nakdî, aynı ve çeşitli tıbbî hizmetleri yurt çapındaki kan ihtiyacını karşılayacak en modern kan merkezleri ve âcil yardım hizmetleri ile sosyal dâvalarımıza önemli derecede katkıda bulunma çabasıdır.

Zamanın gittikçe gelişen akımı içinde, artan sosyal hizmet faaliyetleri ve yardım çalışmalarını yerine getirmek için çeşitli kaynaklardan sağlanan gelirlerde bir artma olmamakta ve bu yüzden hizmetlerin ifasında gün geçtikçe sıkıntılara maruz kalmaktadır. Bilhassa son yıllarda vukubulan zelzele felâketlerine yapılan milyonlarca liralık aynı ve nakdî yardımların yerlerini doldurmak ve vukuu muhtemel felâketlere şimdiden hazırlanmak zorunda bulunmamız bu konuda önemli tedbirler almamızı zarurî kılmaktadır.

Hükümetlerimizin lütuflarıyla evvelce çıkarılmış bazı imtiyaz kanunlarındaki veya sözleşmelerindeki Hazine hisseleriyle, ödemekle yükümlü bulunduğumuz bir kısım vergilerin kaldırılması bu ko-

nuda ferahlık verecek tedbirler meyanındadır. Gelir kaynaklarının mahdutluğu karşısında masrafların kısılması en başlıca çarelerden birisi olarak görülmektedir.

6600 sayılı Kanunla oyun kâğıtları monopolü Derneğimize verilmiştir. Hazine İnhisar Resmi adı altındaki bu gelirden % 25 hisse alır. Hazine için önemsiz bir gelir kaynağı olmasına karşılık Derneğimiz yönünden önemli bir masraf kapısıdır. Bu hissenin alınmaması hizmetlerimizin ifasında rol oynayacaktır.

Keza 1926 yılında Derneğimize bahşedilen Afyon Maden Suyundan da % 25 Hazine hissesi ve % 35 nispetinde de Kurumlar Vergisi alınır. Türkiye'deki maden suyu işletmeleri böyle bir hisse vermedikleri için maden sularımızın gelirleri çok cüzi olmakta milyonlarca liralık en modern tesislerimiz kısır bir gelir kapısı olmaktan öteye gidememektedir. Vergi ve Hazine hissesinin cüzüliği (Hazine yönünden) karşısında bunlardan da feragat olunması Derneğimiz yönünden son derece faydalı olacaktır. Ayrıca sağlık ve yardım hizmetlerinde kullanılan motorlu taşıt araçlarımızla cüzi gelir getiren gayrimenkullerimizden alınması gereken vergilerin kaldırılması da işaret olunan hizmetlerimize katkıda bulunacaktır.

Ekli tasarı bu sebeplerle hazırlanmıştır. İlgî ve yardımlarınızdan emin olarak şimdiden teşekkürlerimizi sunarız.

KONYA MİLLETVEKİLİ BAHA MÜDERRİSOĞLU VE NEVŞEHİR MİLLETVEKİLİ HÜSAMETTİN BAŞER'İN TEKLİFİ

Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine Hissesi ve Tekel Resmi alınmaması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Kızılay Derneği, bileümle Vergi, Harc ve Resimlerden muaftır.

MADDE 2. — İmtiyaz kanunlarıyla veya sözleşmeleriyle Türkiye Kızılay Derneğine tahsis olunan kaynaklardan sağlanan gelirlere Hazine Hissesi ve Tekel Resmi alınmaz.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ordu Milletvekili Cengiz Ekinci ve 6 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel Resmi alınmaması ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkında kanun teklifi (2/565)

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel Resmi alınmaması ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkındaki kanun teklifi ve gerekçeleri ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Gereğine delâlet buyurulmasını saygılarımızla rica ederiz.

Ordu
C. Ekinci

Rize Milletvekili
S. Z. Köseoğlu

Bolu Milletvekili
N. Bayramoğlu

Rize Milletvekili
S. Kumbasar

Balıkesir Milletvekili
M. Ş. Çavdaroğlu

Ankara Senatörü
H. O. Bekata

Giresun Milletvekili
İ. Nairoğlu

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 681)

GEREKÇE

Türkiye Kızılay Derneği 100 yıllık şerefli mazisi ile savaşta ve barışta kendisine tevdi olunan hizmetleri âzami bir gayret içinde yerine getirmiş, yurdumuzun içinde ve dışında beşeriyetin hizmetinde bulunmuştur.

Âfet ve felâketlerdeki en süratli ve müessir yardımları, muhtaçlara, hasta ve sakatlara nakdî aynı ve çeşitli tabbî hizmetleri yurt çapındaki kan ihtiyacını karşılayacak en modern kan merkezleri ve âcil yardım hizmetleri ile sosyal dâvalarımıza önemli derecede kaktıda bulunma çabasındadır.

Zamanın gittikçe gelişen akımı içinde, artan sosyal hizmet faaliyetleri ve yardım çalışmalarını yerine getirmek için çeşitli kaynaklardan sağlanan gelirlerde bir artma olmamakta ve bu yüzden hizmetlerin ifasında gün geçtikçe sıkıntılara maruz kalmaktadır. Bilhassa son yıllarda vukubulan zelzele felâketlerine yapılan milyonlarca liralık aynı ve nakdî yardımların yerlerini doldurmak ve vukuu muhtemel felâketlere şimdiden hazırlanmak zorunda bulunmamız bu konuda önemli tedbirler almamızı zaruri kılmaktadır.

Hükümetlerimizin lütuflarıyla evvelce çıkarılmış bazı imtiyaz kanunlarındaki veya sözleşmelerindeki Hazine hisseleriyle, ödemekle yükümlü bulunduğumuz bir kısım vergilerin kaldırılması bu konuda ferahlık verecek tedbirler meyanındadır. Gelir kaynaklarının mahdutluğu karşısında masrafların kısılması en başlıca çarelerden birisi olarak görülmektedir.

6600 sayılı Kanunla Oyun kâğıtları monopolü Derneğimize verilmiştir. Hazine İnhisar Resmî adındaki bu gelirden % 25 hisse alır. Hazine için önemsiz bir gelir kaynağı olmasına karşılık Derneğimiz yönünden önemli bir masraf kapısıdır. Bu hisselerin alınmaması hizmetlerimizin ifasında rol oynayacaktır.

Keza 1926 yılında Derneğimize bahşedilen Afyon Maden Suyundan da % 25 Hazine hissesi ve % 35 nispetinde de Kurumlar Vergisi alınır. Türkiye'deki maden suyu işletmeleri böyle bir hisse vermedikleri için maden sularımızın gelirleri çok cüzi olmakta milyonlarca liralık en modern tesislerimiz kısır bir gelir kapısı olmaktan öteye gidememektedir. Vergi ve Hazine hissesinin cüzüliği (Hazine yönünden) karşısında bunlardan da feragat olunması Derneğimiz yönünden son derece faydalı olacaktır. Ayrıca sağlık ve yardım hizmetlerinde kullanılan motorlu taşıt araçlarımızla cüzi gelir getiren gayrimenkullerimizden alınması gereken vergilerin kaldırılması da işaretilen hizmetlerimize katkıda bulunacaktır.

Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu 1268 sayılı Kanunla bazı vergi ve harclardan muaf tutulmuştur.

Ancak, devamlı olarak yuva ve gündüz bakımevlerinde 4 - 5 bin çocuğu ve 30 bin çocuğu da ailesi nezdinde himaye eden Kurumun yararına dış ülkelerden yapılan eşya yardımı Gümrük Resminden muaf tutulmadığı için her gelen parti için hatta yurt dışındaki vatandaşlarımızca çocukların ihtiyacı için gönderilen küçük küçük paketlerin gümrükten alınması hususunda kararnamenin çıkartılması hem Hükümetimizin kıymetli vaktini almakta hem de bu kararnamenin çıkartılması sırasında geçen zaman içinde ardiye ücreti işlemekte ve dolayısıyla bu ücret gönderilen başış bedelinin üstünde olmaktadır.

Bu itibarla, Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun kanun teklifimizin üçüncü maddesinde yazılı olduğu şekilde Gümrük Vergisi ve bunlara bağlı vergi ve resimlerden muaf tutulması gerekmektedir.

Ekli tasarı bu sebeplerle hazırlanmıştır. İlgî ve yardımlarımızdan emin olarak şimdiden teşekkürlerimizi sunarız.

ORDU MİLLETVEKİLİ CENGİZ EKİNCİ VE 6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel Resmi alınmaması ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Kızılay Derneği, bileümle vergi, harc ve resimlerden muaftır.

MADDE 2. — İmtiyaz kanunlarıyla veya sözleşmeleriyle Türkiye Kızılay Derneğine tahsis olunan kaynaklardan sağlanan gelirlere Hazine hissesi ve Tekel Resmi alınmaz.

MADDE 3. — Bu kanunun birinci maddesi Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna da aynen uygulanır. Ayrıca, sosyal, hayrî ve sihhî maksatlarla yabancı memleketlerde kurulmuş dernek ve tesis ve teşekküller ve diğer gerçek ve tüzel kişiler tarafından Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna bağış yoluyla gönderilen eşya veya verilen para ile alınıp getirilen eşya ((Muaflık hakkı olmayan yer ve şahıslara devir ve satmamak kaydıyla) Gümrük Vergisinden muaftır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

60 Nolu Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

60 Nolu Geçici Komisyonu

Esas No. : 2/559, 560, 563, 565

Karar No. : 2

15 . 5 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Genel Kurulunun 17 . 11 . 1971 tarihli 5 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuz;

«Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın kurban, kurban derisi, filtre ve zekâtın Türk Hava Kurumuna toplanması hakkında kanun teklifi», «Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 4 arkadaşının Türk Hava Kurumunun bazı vergilerden ve bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi», «Konya Milletvekili Dr. Baha Müderrisoğlu ile Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel resmi alınmaması hakkında kanun teklifi», «Ordu Milletvekili Cengiz Ekinci ve 6 arkadaşının Türkiye Kızılay Derneğinin vergilerden, harc ve resimlerden muaf tutulması, Hazine hissesi ve Tekel resmi alınmaması ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun Gümrük Vergisinden muaf tutulması hakkındaki kanun teklifleri» gerek teklif sahipleri ve gerekse ilgili bakanlıklar ve kuruluşlar temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü :

Tümü üzerinde yapılan müzakereler neticesinde aynı amaç ve mahiyette olan tekliflerin birleştirilerek bir metin halinde maddelerin yeniden tedvini ve bu hususta Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesi uygun görüldü.

Komisyon üyelerimizin adı geçen kuruluşlar nezdinde ve faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları tetkik ve müşahadelerinin ışığı altında; bugüne kadar ifa ettikleri Millî ve Sosyal görevlerini idame ettirebilmeleri için esaslı ve devamlı gelir kaynaklarına sahip bulunmaları, kamu yararına hizmet gören bu teşekküllerin güçlü ve verimli çalışmalarına sağlayacak malî imkânlarla kavuşturulmaları kanaati ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Bu vesile ile genel kurul gündeminde bulunan Finansman kanunlarının müzakeresi dolayısıyla mezkûr kanun teklifinin de öncelik ve ivedilikle görüşülmesi karar altına alınmıştır.

Keyfiyet, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Diyarbakır Milletvekili <i>S. Savcı</i>	Hatay Milletvekili <i>H. Özkan</i>	Trabzon Milletvekili <i>N. İ. Çakıroğlu</i>	Afyon K. Milletvekili <i>H. Hamamcıoğlu</i>
Aydın Milletvekili <i>M. Çelik</i>	Bahkesir Milletvekili <i>S. Z. Altunbaş</i>	Çorum Milletvekili <i>A. Güler</i>	Eskişehir Milletvekili <i>B. S. Karacaşehir</i>
Hatay Milletvekili <i>T. Köseoğlu</i>	Malatya Milletvekili <i>M. Kaftan</i>	Manisa Milletvekili <i>K. Şahinoğlu</i>	Rize Milletvekili <i>S. Z. Köseoğlu</i>
	(İmzada bulunmadı)		
Samsun Milletvekili <i>İ. Yalçın</i>	Trabzon Milletvekili <i>M. A. Oksal</i>	Yozgat Milletvekili <i>N. Tanrıdağ</i>	
(İmzada bulunmadı)			

60 No. lu GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumunun bazı vergilerden, bütün harc ve resimlerden muaf tutulmasına dair kanun teklifi :

MADDE 1. — Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu ve Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu; kendilerine tereddübeden vergi, harc ve resim mükellefiyeti kurumlara aidolduğu hallerde, bütün vergilerle, harclardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaftır.

MADDE 2. — Millî Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ihtiyacına karşılık olarak, yurt içi ve yurt dışından temin olunacak akaryakıt ve yağlar için, her yıl Bütçe Kanunu ile uygulanmakta olan bilûmum vergi, resim, harc, hisse, masraf ve zam muafiyeti Türk Hava Kurumu için de aynen uygulanır.

MADDE 3. — Kurban ve kurban derileri ile Ramazan ayında fitre ve zekât sahipleri rızaen verdiği takdirde 1 nei maddede yazılı dernek ve kurumlar adına yalnızca Türk Hava Kurumu tarafından toplanır. Toplanan kurban, kurban derisi ve fitre zekâttan sağlanan gelirin % 50 si Türk Hava Kurumuna, % 30 u Türkiye Kızılay Derneğine % 20 si Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna verilir.

MADDE 4. — Kanunlarla veya imtiyaz sözleşmeleriyle Türkiye Kızılay Derneğine Türk Hava Kurumu ile Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna sağlanan gelirlerden Hazine hissesi veya İnhisar Resmî alınmaz.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

